

JIRÁSKŮV HERONOV

Uvádět málo známou hru, dosud neosvětlenou, je vždycky více méně dobrodružství i experiment. Dobrý amatérský soubor má však právo pokoušet se o mapování neznámého území. Jeho přínos může mít i širší dosah. I v případě hry Ivana Mykytenka jsou Púchovští v roli těch, kteří hledají v sovětské dramaturgii podněty nám dosud neznámé. Makyta Púchov se objevuje často v seznamu souborů, které tu vystupovaly v minulých letech. To znamená, že je to soubor cílevědomý, systematický, nežijící jen z náhody. Jsou soubory, které jednou zazářily a pak už o nich nikdy nikdo neslyšel a třeba už ani neexistují. Jsou však soubory, které znovu a znovu zkouší, hledají, někdy i prohrávají. U nich se stále opakuje ve spirále tvůrčí proces objevující vyšší body a cíle. Makyta Púchov je jedním z nich.

HRONOVSKÝ SLOUPEK

„S klesající pozorností k amatérským souborům u nás, jak jsme jí už několik let svědky, stoupl zájem o tyto kolektivy v zahraničí.“ Fekl úvodem včera dopoledne na plenární diskusi v sokolovně Jar. Šindelář.

Skutečně — jak živý průběh dopoledne ukázal, přivezly si soubory první cenné poznatky, zatím ještě neoddělitelné od nepřehledných dojmů a zážitků. Kladivadlo bylo loni a letos se chystá znovu do západo-německého Schersbergu. O návštěvě tohoto malého městečka na dánských hranicích, a skrytém za jeho branami, vyprávěl Pavel Fiala. Brněnští Skřivani cestovali loni na podzim se svou inscenací Trosečnicků do Monaka. Jiří Beneš byl na amatérském divadelním festivalu v Rumunsku. O. Lichardová si přivezla z Erlangenu spolu se souborem Bratislava-Nivy poznatky, že i pojem agitace se dá v progresivním smyslu slova vykládat různě. Prostě a jasně — s cestami do zahraničí se teď roztrhl pytel. První úspěchy souborů za hranicemi se nám vyplácí. Jsou tu nová pozvání na další vystoupení. Jméno amatérského divadla dostává, podobně jako divadlo profesionální, dobrý zvuk. Opačně — rozšíření zkušeností za hranice našich Hronovů, Krnovů a Písek přináší zpátky našim ochotníkům cenné podněty v jejich tvůrčí práci. Učíme se v cizině divácké i divadelní bezprostřednosti, toužíme také po divadle jako formě společenského styku. Ale i v cizině diskutujeme, polemizujeme stejně jako se těšíme z obdivu našich zahraničních kolegů. „Už účast souborů v zahraničí je přínosem bez ohledu na vavříny, které přinese“ končila včera svůj diskusní příspěvek Olga Lichardová. Škoda, že atraktivní zahraniční problematika nedovolila věnovat stejnou pozornost i druhému důležitému všeamatérskému problému: pohovoru o úrovni odborného divadelního tisku určeného ochotníkům.

V ochotnickém povědomí žije termín hronovská kritika. Je to obecný kritický názor, který se ustálil ve vědomí účastníků hronovské přehlídky. A pak se dál traduje. Kritiky jsou však dilem jednotlivců a celkový kritický názor je jakousi kompilací myšlenek řečených jednotlivci. Kritika může být pronesena s velkým citovým zaujetím, působit sugestivně, že každý řekne hned ano, ale taky to může být neokázalá myšlenka, řečená jakoby stranou, kterou hronovské společenství hned nezaregistruje a jejíž cena se vyvažuje teprve po letech. Kritiku dělat je těžká práce. Kritika se totiž dělá, jako se dělá divadlo a každé jiné umění. Právě to slůvko dělá znamená těžkou cestu za poznáním souvislosti, ulívá a proudí, přičin a následků v jejichž relaci se kritizované dílo objevuje. Význam slova kritika se však zúžil a když někdo někoho kritizoval většinou si myslíme, že mu učinil velká příkoří a tepal ho. Kritika ale znamená zkoumání, nacházení a poznávání. Nové poznatky mohou být i osobně nepřijemné, někdy i kritikov. Z žádného kritika se ještě nestala hvězda, nebyl uctíván, ani se o něm nedělaly obrovské fotoreportáže. Za to má kritik doma spoustu anonymních dopisů, výhrážek a řadu zapřísáhlých odpůrců. Vůbec je takový hanbář, s nímž je nebezpečné se bavit. Snad právě proto je pohodlnější převzít něco, co řekl někdo jiný, protože pak je můj názor jaksi v uvozovkách, zákonem chráněn.

K mechanickému přebírání názorů dochází proto, že jsme líní podniknout s kritikem onu cestu k poznání souvislosti díla. Přijímáme jiný názor pak jen jako berličku, s kterou můžeme mávat a ohrožovat své okolí. Člověk stojí potom jako mrzák a v ruce jen tu berlu. Běda, když nám ji někdo vezme. Termín hronovská kritika jako všeobecný názor všech účastníků přehlídky bude žít dál. Neměl by být tou berlou, která se brzo zkrátí a opotřebuje. Až budeme všichni podnikat stejnou cestu plnou pochyb, ážkosti a hledání dostane se také pojem hronovská kritika mnohem výš a bude mít trvalejší hodnotu. pp

DISKUSE č. 3

Dr. Dinter prošel při včerejším hodnocení královéhradecké Lucerny podrobně celé představení. Řekl se tu leccos na adresu jednoho večera, ale mnoho na konto několika let ochotnické práce. (A nejen ochotnické). To, o čem se nehovořilo, co zůstalo sice naznačeno, ale čeho se neužalo naše další přemýšlení, mělo by nalézt své místo v jednotlivých pracovních klubech. Amatérské soubory (obdobně jako kolektivy profesionální) začínají pociťovat jakousi vzdálenost ve svém poměru ke klasickému textu.

E. F. Burian:

DIVADLO JE LHÁŘ, KTERÉHO USVĚDČUJEME, ALE KTERÉHO USTAVIČNĚ HLEDÁME PRO JEHO JEVIŠTNÍ PRAVDU.

Příklad Lucerny je toho výmluvným dokladem. Jde tedy o jev. V čem jsou jeho kořeny? Jak je najít a odstranit v jednotlivých složkách divadelního díla?

Jak zůstat věrni klasickému odkazu hry, její tradici a jak ji přetlumočit do současné inscenační podoby?

To nejsou jen otázky pro jednoho režiséra. Každý z nalezených postupů stává se majetkem mnoha a mnoha lidí. Jak řešit herecký styl? Jak sladit nároky na koncepci hry s možnostmi herecké typologie, vlastní amatérské práci?

Přehlídková představení by rozhodně měla sloužit k důkladným rozborům. Vedle praktického poučení, které si každý spojuje se zážitkem, který si právě uplynulého večera odnášel, je tu i praktický materiál nových, širších a obecněji platných poučení. Věci se nemusí povést, ale i mezi prohrami jsou rozdíly. Člověk je bezpečný a v zásadě vybavený do další práce, ví-li proč a jak ti, kteří šli stejnou či jinou cestou, z ní sešli. Prohry z rozumu jsou ty, které velmi potřebujeme, neboť bez nich těžko dobýváť jakýchkoliv výsledků.

POZORI POZORI

Pozor!

Změna programu

Divadelní ochotníci hronovští provozovat budou v neděli 9. ledna 1876 k dobročinnému účelu

ŽIVOT ZA PŘÍTELE

Činohra ve třech dějstvích od Aubignho. Přeložil Josef Kajetán Tyl.

Osoby:

Felix a Robert - sergeanti ve francouzském pluku, který stojí na zdravotním kordonu proti Španělům
Morazzi - pobočník v tom samém pluku
Gustav - mladý kadet
Žofie Dervillova
Adolf - její synáček
Valentin
Paní Bertraudová
Laureta - její neť

p. Fuchs
p. Habr
p. Šepnar
p. Šimek
sl. B. Jirásková
sl. Červíčková
p. Němeček
p. Habrová
sl. Červíčková

Hra se děje v 1. a 3. jednání v Port-Vendru a v 2. jednání na ostrově de Roses asi 3 hodiny vzdáleném.

Lístky na uzavřená sedadla lze dostati u p. Vítky. — Otevření kasy v 6 hodin. Začátek bude určitě v 7 hodin.

S účtou zvou hronovští ochotníci.

LITVINOV bude dějištěm prvního celostátního festivalu amatérské pantomimy. V místě působnosti včerejšího Docela malého divadla bude tedy festival, který bude mít možnost zkoumat teoretickou oblast pantomimy a shrnout výsledky práce řady roztroušených skupin po celé republice. Festival bude 15. a 16. října 1966.

NOVINY O 36. JH

Kromě úvodních zpráv a úvah vyšlo jen málo kritických článků z prvních dnů letošního festivalu. Pouze úterní Práce a východočeská Pochodeň přinesly širší kritické články.

JAROSLAV ZACH, kterého jsme včera viděli, je známý manipulátor ovládající řadu zajímavých triků i ukázek z různých historických období vývoje kouzelnictví, šamanství i potulných kejklířů a komediantů. O své práci umí zajímavě přednášet a v Hradci Králové, kde působí, je možno vidět v jeho provedení řadu tajuplných ukázek fakirských, přenosu myšlenek na dálku, spiritistických vymyšleností. Jaroslav Zach patří k těm, kteří prozkoumávají techniku různých triků, aby ukázal jejich smysl, který tkví hlavně v lidské dovednosti a šikovnosti.

KLADIVADLO připravuje na říjen premiéru hry Aloise Jiráska Lucerna čili Lampáš. Tato zpráva není novinářskou kachnou, ale holým faktem, Samozřejmě to nebude inscenace tradiční, ale bude to Jiráskův text viděný očima Pavla Fialy a rozhodně ne pro milovníky přísných klasických tradic.

101LETÝ SOUBOR je soubor Tyl z Přerova, dnes ZK Meopta. Tolik let to je už pořádná tradice. Divadlo pro děti a mládež je stálou součástí práce souboru a tím si zakládají Přerovští tradici novou a potřebnou.

DNES

JIRÁSKOVO DIVADLO

17.00

20.30 Ivan Mykytenko:

SÓLO NA FLÉTNU

(Malá divadelní historie)

Div. sůbor Č. K. ROH Makýta Púchov

23.00 Beseda patronů se souborem —

malý sál a Klub mladých

ZK MAJ SLÁVIE

14.00 Diskuse poroty 36. JH se soubory:

Tyl ZK ROH Meopta Přerov o představení

Jedničky má papoušek

Docela malé divadlo Měst. OB Litvínov

o představení Dokud tohle trvá

21.00 Společenský večer po večerním představení

PÓDIUM V PARKU

velké pódium

17.00 Promenádní koncert dechového orchestru

JKP Chrudim, řídí František Remeš

malé pódium

20.00 Chrudimské etudy — pásma diapositivů

sklupiny OB Zaječice

Pořad amatérských filmů JKP Chrudim

První, zatím předjevištní vystoupení znamená schůzka každého souboru se zástupci MěstNV a štábu JH, které je denně ve 20 hodin před Jiráskovým divadlem. Vystoupení členů souboru před diváky tedy předchází kytice květů, dárky, milé úsměvy a zdravíce patronů a hronovských pionýrů.

Půjdete-li na výcházku do hronovského okolí, zastavte se v Jiráskově chatě na Dobrošově, na Vyhliště v Náchodě, nebo v bezděkovském hotelu Mýto. Všude tam jsou připraveni zaměstnanci družstevních hotelů Jednoty podat vám to nejlepší občerstvení.

PŘEDPOVĚĎ POČASÍ NA 100 % mají v hronovské informační službě. Složitými cestami, telefonováním, vám řeknou přesné počasí na tři — čtyři hodiny dopředu. Včera jsme to osobně prozkoušeli a vyšlo to — totiž mezi čtvrtou a pátou opravdu vyšlo sluníčko. Pořadatelé sledují předpověď hlavně kvůli programům v parku, aby je v případě krajně nepříznivého počasí mohli umístit v náhradních prostorech. Doufejme, že budou mít v informační kanceláři ode dneška jen samé dobré zprávy.

RADÁREK — časopis, který můžete dostat v ZK MAJ i ve stáncích, vydává ČSM závodu Tepna v Náchodě. Přináší mnoho zajímavostí pro mladé lidi, je to časopis vpravdě atraktivní; grafickou úpravu časopisu vytváří Jiří Zhibo.

Etnografická sbírka (kroje, dobový nábytek, zemědělské nářadí), památky na A. Jiráka a divadelní minulost jsou vystaveny v malé expozici hronovského muzea, na kterou jsou všichni Hronováci hrdí. Jistě tam najde mnoho zajímavého každý návštěvník, kterého k návštěvě zve tabulka na postranním vchodu Jiráskova divadla.

ZPRAVODAJ 36. JH. VYDÁVÁ ŠTÁB 36. JH.
REDAKCE: PETR PRŮŠA, ALICE ŽIDLICKÁ,
LADISLAV RYBIŠAR. FOTOGRAFIE: JURAJ
ABEL. TISK: MTZ 413 - PROVOZ HRONOV.

N-05*6500

DNES